

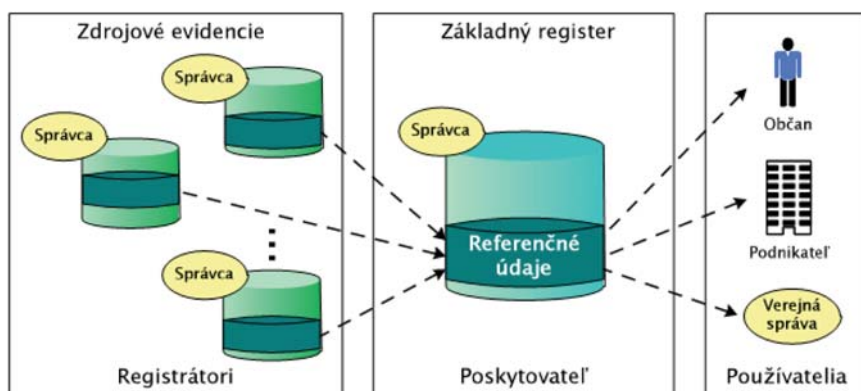
Register priestorových informácií

V súvislosti s elektronizáciou verejnej správy sa už v minulosti pristúpilo k budovaniu informačných systémov verejnej správy. Jednotlivé rezorty však budovali svoje informačné systémy oddelene a nekoordinovane, v dôsledku čoho sa vytvorili neintegrovateľné systémy, ktoré dnes nie sú schopné medzi sebou efektívne komunikovať, a tak vytvárajú ďalšiu pridanú hodnotu. Dnes je pred Slovenskou republikou výzva v podobe vízie modernej informačnej spoločnosti, v ktorej by okrem iného mala fungovať efektívna a integrovaná elektronická verejná správa orientovaná na občana. Slovenská vláda na túto výzvu zareagovala v roku 2008 prijatím *Národnej koncepcie informatizácie verejnej správy* (NKIVS), ktorá sa stala oporným strategickým dokumentom pre ďalší rozvoj eGovernmentu v prostredí Slovenskej republiky.

Základné registre

Základné registre predstavujú z pohľadu architektúry integrovaného informačného systému verejnej správy definovanej v NKIVS základné integračné komponenty. Základné registre budú jednotným a autorizovaným zdrojom referenčných údajov, ktoré budú pre svoju činnosť využívať ostatné informačné systémy verejnej správy. Primárny účel základných registrov (spolu so základnými číselníkmi) je teda vytvoriť elementárnu vrstvu údajov, ktorá bude súčasťou informačných systémov verejnej správy. Údaje tejto základnej vrstvy budú podľa potreby poskytované všetkým informačným systémom verejnej správy, občanom, podnikateľom v zmysle architektúry orientovanej na služby (SOA) prostredníctvom webových služieb. Údaje budú do základných registrov vkladané prostredníctvom „registrátorov“, resp. zdrojových evidencií, ktoré spravujú subjekty verejnej správy kompetenčne zodpovedné za evidenciu a správu predmetných údajov. Schematický vzťah medzi „registrátormi“, poskytovateľom (správcou) a používateľmi základného registra je znázornený na nasledovnom obrázku.

Obr. 1 Schematický vzťah medzi registrátormi, poskytovateľom a používateľmi základného registra (zdroj: NKIVS)

V súvislosti s výmenou údajov bude z technologického hľadiska kľúčové štandardizovať štruktúru údajových entít obsiahnutých v jednotlivých registroch (dátové štandardy), definovať referenčný model, t. j. vytváranie a používanie jednoznačných identifikátorov a v neposlednom rade štandardizovať komunikačné rozhrania poskytovaných webových služieb. Pre úspešnú implementáciu základných registrov je nevyhnutné upraviť aj legislatívu, ktorá jednoznačne určí kompetencie a povinnosti

správco registrov, zdefiniuje záväzné používanie registrov v rámci verejnej správy a upraví všetky podmienky poskytovania údajov všetkým zúčastneným subjektom, t. j. orgánom verejnej správy, verejnosti, podnikateľom a orgánom Európskeho spoločenstva (ES). Budúce legislatívne úpravy musia zabezpečiť aj to, aby elektronická forma komunikácie a elektronické dokumenty boli rovnoprávne s papierovou formou a aby takto získané údaje mohli byť použité na právne účely.

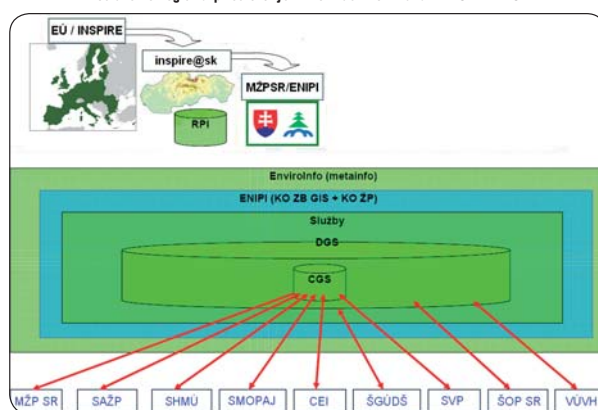
Register priestorových informácií

Podobne ako v ostatných informačných systémoch verejnej správy, tak aj v oblasti informačných systémov, ktoré spracúvajú priestorové údaje, vládne neuspokojivá situácia. Priestorové informácie, ktoré sú významné z hľadiska procesov vo verejnej správe, možno podľa predmetu rozdeliť do mnohých kategórií, napr. dopravné siete, kataster, hydrografia, chránené územia, pôda, zemepisné názvy a mnohé iné. V súčasnosti existuje v SR veľké množstvo zdrojov priestorových údajov, ktoré sú v kompetencii a správe rôznych orgánov verejnej správy alebo iných subjektov. Nemajú však jednotnú štruktúru, častokrát nie sú v aktuálnom stave, majú rôznu presnosť polohových údajov ako aj rôznu mieru podrobnosti a často dochádza aj k duplicite správy údajov. V súčasnosti navyše neexistuje ani ucelená, presná a aktuálna evidencia takýchto údajových zdrojov v podobe metainformačného systému.

Riešenie pretrvávajúceho nepriaznivého stavu si vyžaduje zriadenie národnej infraštruktúry priestorových informácií (NIPI), ktorá bude budovaná podľa pravidiel

Register priestorových údajov, ktorý je v NKIVS definovaný ako jeden zo štyroch základných registrov integrovaného informačného systému verejnej správy (ďalšie sú register fyzických osôb, register právnických osôb a register adries), bude súčasťou národnej infraštruktúry priestorových informácií. Obsah tohto registra budú tvo-

Postavenie registru priestorových informácií vo vzťahu k INSPIRE v SK

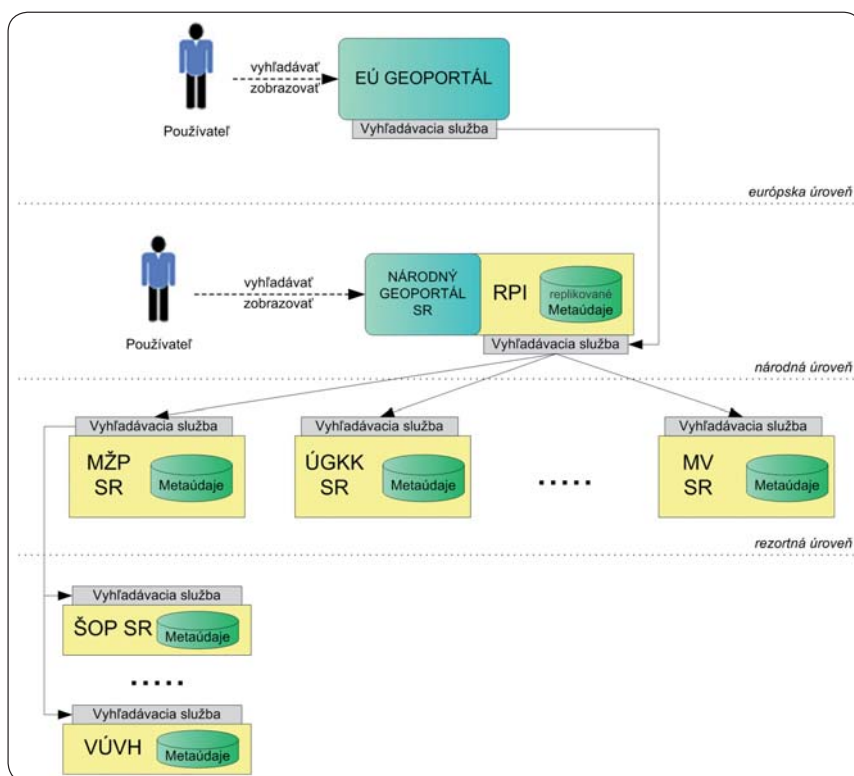

riť predovšetkým metaúdaje o zdrojoch priestorových údajov, ktoré majú podporovať vyhľadávanie, vyhodnocovanie a používanie popisovaných údajových zdrojov. Metaúdaje budú mať jednotnú štruktúru, ktorá je definovaná vo vykonávacom predpise k smernici INSPIRE o metaúdoch (*nariadenie Európskej komisie č. 1205/2008 z 3. decembra 2008, ktorým sa vykonáva smernica Európskeho parlamentu a Rady 2007/2/ES, pokiaľ ide o metaúdaje*) a jeho sprievodnom dokumente – *INSPIRE Metadata Implementing Rules: Technical Guidelines based on EN ISO 19115 and EN ISO 19119 (Revised edition)*.

Metaúdaje umožnia používateľom registra dohľadať potrebné súbory priestorových údajov alebo služby priestorových údajov prostredníctvom vyhľadávacej služby (*discovery service*). Funkcionalita a komunikačné rozhranie vyhľadávacej služby je definované vo vykonávacom predpise k smernici INSPIRE o vyhľadávacej službe (zatiaľ nebol prijatý), ktorý sa opiera o technickú špecifikáciu katalógovej služby *OGC CSW 2.0.2 ISO AP*. Samotné priestorové informácie budú používateľom postupne sprístupňované kompetentnými orgánmi verejnej správy (zdrojovými evidenciami) prostredníctvom ukladacej služby (*download service*). Funkcionalita a komunikačné rozhranie ukladacej služby je definované vo vykonávacom predpise k smernici INSPIRE o ukladacej službe (zatiaľ nebol prijatý), ktorý sa opiera o medzinárodný štandard *ISO/DIS 19142: Geographic information – Web Feature Service*. Štruktúra a formát poskytovaných priestorových údajov bude podľa tematického členenia zodpovedať jednej z aplikačných schém jazyka GML (*ISO 19136: Geographic information – Geographic Markup Language*), ktoré sú definované v jednotlivých dátových špecifikáciách smernice INSPIRE (zatiaľ nebol prijatý).

Od každého členského štátu sa v zmysle smernice INSPIRE a jej vykonávacích predpisov vyžaduje, aby v rámci svojej infraštruktúry vybudoval sieť vyhľadávacích služieb. Vyhľadávacie služby by mali byť súčasťou jednotlivých informačných systémov zdrojových

Obr. 2 Topológia vyhľadávacích služieb

metaúdajov z jednotlivých vyhľadávacích služieb do centrálnej vyhľadávacej služby. Centrálne vyhľadávacia služba bude plniť aj funkciu vstupného bodu do národnej infraštruktúry pre nadradenú európsku infraštruktúru priestorových údajov – INSPIRE.

Služby RPI budú sprístupnené používateľom prostredníctvom prezentačnej vrstvy, ktorá bude implementovaná vo forme Národného geoportálu SR. Tento internetový portál by mal byť začlenený do ústredného portálu verejnej správy (ÚPVS). Okrem užívateľského rozhrania vyhľadávacej služby bude RPI v rámci svojej prezentačnej vrstvy poskytovať aj aplikáciu (map viewer) pre zobrazovanie priestorových informácií zo zdrojových evidencií poskytujúcich zobrazovaciu službu (view service). Funkcionalita a komunikačné rozhranie zobrazovacej služby je definované vo vykonávacom predpise k smernici INSPIRE o zobrazovacej službe (zatiaľ nebol prijatý), ktorý sa opiera o medzinárodný štandard ISO 19128:2005 Geographic information – Web Map Server interface.

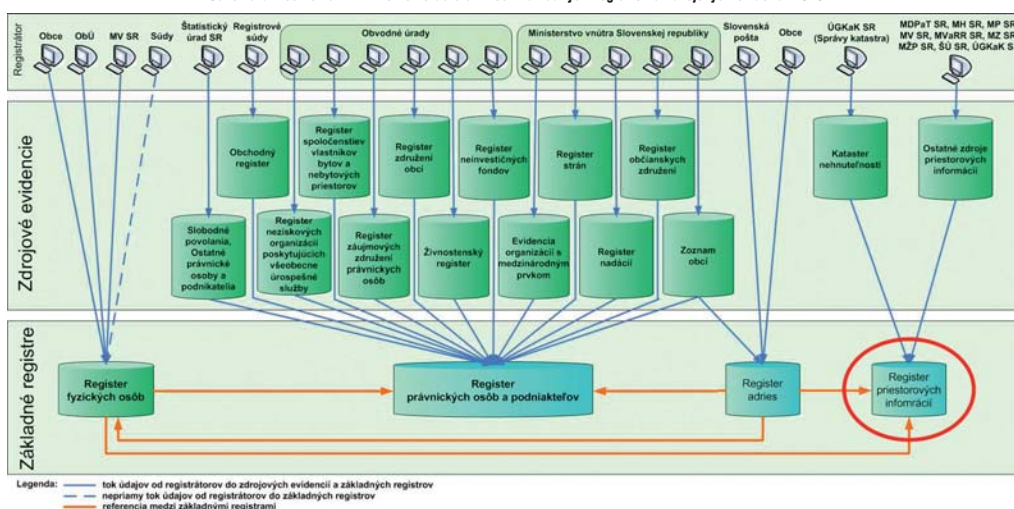
V súčasnosti je už schválená štúdia uskutočniteľnosti realizácie RPI, čo je predpoklad na predloženie výzvy na realizáciu RPI. Projekt má byť ďalej realizovaný ako národný projekt financovaný z prostriedkov Operačného programu Informatizácia spoločnosti (OPIS) a podľa NKIVS má byť správcou RPI Ministerstvo životného prostredia SR.

Mgr. Peter Mozolík

Slovenská agentúra životného prostredia Banská Bystrica

evidencií, prípadne by sa mohli budovať na rezortnej úrovni. Orgány verejnej správy, ktoré spravujú priestorové informácie, budú zodpovedné za formát, presnosť a aktuálnosť metaúdajov o vlastných údajových zdrojoch. Celá sieť vyhľadávacích služieb by mala byť spoľahlivo prehľadateľná prostredníctvom jednej centrálnej vyhľadávacej služby, ktorá bude implementovaná v rámci Registra priestorových informácií (RPI). Implementácia samotného prehľadania celej siete môže byť realizovaná buď ako distribuované vyhľadávanie (distributed search) v reálnom čase vo všetkých vyhľadávacích službách alebo bude zabezpečená periodickou replikáciou

Schéma umiestnenia RPI v kontexte ďalších troch základných registrov a zdrojových evidencií ISVS

O znečistených územiach v Bratislave

ZNEČISTENÉ ÚZEMIA
Bratislava 2009

HLAVNÉ TÉMY:
I. Stratégie, metodiky, nová legislatíva EÚ a členských štátov
II. Inovácie, výskum, veda a vývoj
III. Sanácie, prioritné látky, kontaminácia POPs, inorganické látky

15.-17. 6. 2009
Štátny geologický ústav
Dionýza Štúra
Mlynská dolina I
Bratislava
Slovenská republika

ORGANIZÁTORI KONFERENCIE
MINISTERSTVA ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Druhá medzinárodná konferencia Znečistené územia, Bratislava 2009 sa uskutoční na Slovensku od 15. júna do 17. júna v Štátnom geologickom ústave Dionýza Štúra v Bratislave. Konferencia sa bude zaoberať problematikou kontaminovaných území a environmentálnych záťaží v jednotlivých krajinách sveta. V minulom roku sa prvej konferencie (Znečistené územia, Bratislava 2008) zúčastnili zástupcovia 17 krajín. Nosnou témou je pripravovaná legislatíva, nové stratégie a vývoj riešenia tohto problému vo svete, najmä však v Európe. Trojdňová konferencia sa bude orientovať na tieto tematické bloky:

- Stratégie/Metodiky/Legislatíva
- Sanačné technológie/Výskum/Vývoj
- Prioritné kontaminanty/Kontaminácia POPs

Konferencia umožní výmenu informácií, názorov, skúseností popredných odborníkov a expertov z danej oblasti, ale aj iných oblastí, ako aj zástupcov vedy, výskumu a praxe. Prvý deň konferencie bude kľásť dôraz na existujúce a nové stratégie, metodiky, projekty zamerané na znečistené územia, legislatívu a politiku EÚ a členských štátov, inventarizáciu, kompetencie, zodpovednosť a financovanie. Druhý deň bude zameraný na výskum, prieskum, mapovanie kontaminácie pôdy, horninového prostredia, sedimentov, ďalej sanačné technológie (in-situ, ex-situ, biotechnológie), prípadne inovatívne technológie. Tretí deň bude venovaný prioritným kontaminantom, POPs, analýze a hodnoteniu rizík. Ďalšie informácie nájdete aj na webovej stránke SAŽP (www.sazp.sk).